

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

ROK SZKOLNY 2026/2027

Klasa VIII szkoły podstawowej

Wymagania zostały opracowane w oparciu o podstawę programową oraz treści realizowane w podręczniku „Zamieńmy słowo” (WSiP, klasa 8), obejmującym kształcenie literackie, językowe, tworzenie wypowiedzi i samokształcenie

OBSZAR	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	UCZEŃ:				
	na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ	na ocenę DOSTATECZNĄ <u>(oraz to, co na ocenę dopuszczającą)</u>	na ocenę DOBRA <u>(oraz to, co na ocenę dostateczną)</u>	na ocenę BARDZO DOBRĄ <u>(oraz to, co na ocenę dobrą)</u>	na ocenę CELUJĄCĄ <u>(oraz to, co na ocenę bardzo dobrą)</u>
I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	Zna najważniejsze elementy fabuły lektur obowiązkowych. Identyfikuje głównych bohaterów tekstów. Rozróżnia podstawowe rodzaje literackie (epika, liryka, dramat). Wskazuje w tekście podstawowe środki stylistyczne (epitet, porównanie).	Omawia problematykę lektur obowiązkowych, podając proste przykłady. Rozpoznaje gatunki literackie (epos, powieść historyczną, literaturę faktu) i z pomocą nauczyciela wskazuje ich cechy na bazie omawianych tekstów. Wyszukuje w tekście podstawowe środki stylistyczne (metafora, epitet, porównanie, ożywienie) i z pomocą nauczyciela określa ich funkcję w utworze.	Analizuje postawy bohaterów, biorąc pod uwagę ważne dla nich wartości . Wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w poznanym utworze. Samodzielnie wskazuje cechy gatunkowe epopei narodowej na przykładach z <i>Pana Tadeusza</i>.	Samodzielnie porównuje postawy bohaterów lektur z klas VII i VIII (np. motyw patriotyzmu, buntu czy dorastania). Dostrzega i analizuje konteksty historyczne, biograficzne i kulturowe omawianych dzieł literackich. Interpretuje teksty poetyckie, wykorzystując konteksty historyczne i biograficzne. Wskazuje zaawansowane środki wyrazu artystycznego (np. porównanie homeryckie, ironia, groteska, symbol, alegoria).i objaśnia ich	Samodzielnie i w oryginalny sposób interpretuje trudne teksty literackie. Dostrzega i analizuje toposy i archetypy w literaturze współczesnej. Osiąga sukcesy w konkursach polonistycznych lub tworzy własne projekty krytycznoliterackie.

				funkcję	
II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	Rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego. Odróżnia oficjalną odmianę języka od nieoficjalnej oraz unika stosowania zwrotów potocznych w wypowiedziach publicznych. Zna najważniejsze zasady ortograficzne, choć popełnia liczne błędy.	Rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie oraz rysuje wykresy prostych zdań złożonych z dwóch wypowiedzi składowych. Wskazuje w tekstach archaizmy oraz zapożyczenia i z pomocą nauczyciela wyjaśnia ich znaczenie. Rozpoznaje podstawowe związki frazeologiczne (biblijne, mitologiczne). Stosuje zasady interpunkcyjne (np. stawianie przecinka w zdaniach złożonych) zgodnie z poznanymi regułami.	Poprawnie analizuje zdania wielokrotnie złożone i rysuje ich wykresy Świadomie operuje stylami funkcjonalnymi polszczyzny oraz dostosowuje formę wypowiedzi i słownictwo do sytuacji komunikacyjnej. Sprawnie dobiera synonimy i antonimy, by uniknąć powtórzeń i wzbogacić tekst. Sprawnie posługuje się związkami frazeologicznymi o rodowodzie biblijnym i mitologicznym.	Poprawnie analizuje zdania wielokrotnie złożone i rysuje ich wykresy, właściwie nazывая rodzaje zdań podrzędnych. Wyjaśnia mechanizmy manipulacji językowej i perswazji w tekstach publicystycznych czy reklamowych oraz przeciwstawia im zasady etyki wypowiedzi. Wykazuje się wysoką sprawnością semantyczną (precyzyjny dobór synonimów i antonimów). Bezbłędnie stosuje interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych o skomplikowanej strukturze.	Świadomie i bezbłędnie operuje różnymi stylami funkcjonalnymi polszczyzny. Wykazuje nienaganną kulturę i etykę słowa w trudnych sytuacjach podczas dyskusji. Wypowiada się w sposób erudycyjny.
III. TWORZENIE WYPOWIEDZI	Pisze rozprawkę lub przemówienie zawierające jasno sformułowane stanowisko oraz dwa argumenty zilustrowane poprawnymi, lecz powierzchownie omówionymi przykładami z lektur obowiązkowych. Konstruuje spójne opowiadanie, zachowując układ trójdzielny (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),. Redaguje formy użytkowe (podanie, życiorys, zaproszenie, ogłoszenie)	Pisze rozprawkę lub przemówienie, stawiając tezę i podając dwa argumenty zilustrowane poprawnymi przykładami z lektur obowiązkowych. Pisze opowiadanie, zachowując logiczną chronologię i trójdzielną kompozycję, wprowadza dialogi i prosty opis przeżyć bohaterów. Redaguje formy użytkowe (podanie, życiorys, zaproszenie, ogłoszenie).	Pisze poprawną kompozycyjnie rozprawkę lub przemówienie, podając trafne argumenty poparte przykładami wspierającymi logiczny wywód (zawierającymi analizę postępowania bohatera w kontekście tematu). Wzbogaca opowiadanie o opisy przeżyć wewnętrznych, opisy miejsc i poprawne dialogi. Utrzymuje limit wyrazów w wypracowaniu egzaminacyjnym (powyżej	Pisze dojrzałe wypowiedzi argumentacyjne, stosując zaawansowane słownictwo służące do wprowadzania i hierarchizacji argumentów. Tworzy oryginalne opowiadania twórcze, które cechują się wartką akcją, plastycznymi opisami (miejsca, sytuacji, przeżyć wewnętrznych), obecnością retrospekcji oraz zaskakującą puentą. Wykorzystuje środki retoryczne (pytania retoryczne, anafory,	Tworzy teksty o wyjątkowych walorach artystycznych i publicystycznych (np. błyskotliwy artykuł lub przemówienie). W pracach pisemnych stosuje oryginalną strukturę kompozycyjną (np. retrospekcję w opowiadaniu lub obalanie kontrargumentów w rozprawce). Tworzy prace całkowicie wolne od błędów językowych, ortograficznych i

	według podanego schematu strukturalnego. Dbą o kryterium ilościowe wypracowania egzaminacyjnego (pisze prace zawierające około 200 słów). Stosuje podstawowe zasady poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, choć popełnia liczne błędy.	Dbą o kryterium ilościowe wypracowania egzaminacyjnego (pisze prace zawierające co najmniej 200 słów). Stosuje podstawowe zasady poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.	200 słów). Wykazuje się poprawnością stylistyczną, językową, ortograficzną i interpunkcyjną w tworzonych tekstach (nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne).	wyliczenia) w przemówieniach i artykułach, aby wpłynąć na odbiorcę. Wykazuje się nienaganną poprawnością stylistyczną, językową, ortograficzną i interpunkcyjną w tworzonych tekstach.	interpunkcyjnych.
IV. SAMOKSZTAŁCENIE	Rzadko podejmuje działania związane z samokształceniem. Wymaga pomocy nauczyciela przy poszukiwaniu i korzystaniu ze źródeł wiedzy. Rzadko uczestniczy w zajęciach dodatkowych.	Korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela.. Niekiedy bierze udział w w zajęciach dodatkowych, projektach i wydarzeniach szkolnych.	Z własnej inicjatywy podejmuje działania związane z samokształceniem. Korzysta z podstawowych źródeł wiedzy. Uczestniczy w projektach i wydarzeniach szkolnych	Systematycznie podejmuje działania związane z samokształceniem. Korzysta z różnorodnych, samodzielnie znalezionych źródeł wiedzy. Często uczestniczy w projektach i wydarzeniach szkolnych. Prezentuje wyniki swojej pracy.	Samodzielnie poszukuje informacji. Wykazuje się krytycyzmem podczas poszukiwania źródeł wiedzy. Aktywnie i systematycznie uczestniczy w projektach, wydarzeniach szkolnych i konkursach. Twórczo podchodzi do wykonywanych zadań.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z języka polskiego dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (np. dysleksja, dysortografia, dysgrafia)

Dostosowania opracowano zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz indywidualnymi potrzebami ucznia.

Formy i metody pracy:

- wydłużenie czasu na wykonanie zadań, sprawdzianów i prac pisemnych;
- dzielenie złożonych poleceń na mniejsze etapy;
- upewnianie się, czy uczeń rozumie polecenia;

- stosowanie metod aktywizujących i wielozmysłowych;
- wykorzystywanie materiałów graficznych, schematów, map myśli i notatek wizualnych;
- częste powtórki i utrwalanie materiału.

Czytanie

- wydłużenie czasu na czytanie tekstów;
- niewymaganie głośnego czytania przy całej klasie, jeśli powoduje ono silny stres;
- ocenianie przede wszystkim stopnia zrozumienia tekstu;
- umożliwienie wcześniejszego przygotowania fragmentów przeznaczonych do głośnego czytania;
- pomoc nauczyciela w analizie i interpretacji trudniejszych tekstów.

Pisanie

- wydłużenie czasu na wykonywanie prac pisemnych;
- ograniczenie oceny estetyki pisma w przypadku dysgrafii;
- możliwość pisania na komputerze, jeśli jest to wskazane w opinii poradni;
- zwracanie uwagi przede wszystkim na treść, kompozycję i samodzielność pracy.

Ortografia i interpunkcja

- ocenianie postępów ucznia, a nie wyłącznie liczby popełnianych błędów;
- nieuwzględnianie błędów wynikających bezpośrednio z dysortografii podczas oceniania prac z innych obszarów języka polskiego;
- możliwość korzystania ze słownika ortograficznego;
- częste ćwiczenia utrwalające zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Wypowiedzi ustne

- częstsze ocenianie odpowiedzi ustnych niż pisemnych;
- umożliwienie przygotowania krótkiego planu wypowiedzi;
- stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa i ograniczenie sytuacji stresujących;
- docenianie merytorycznej wartości wypowiedzi.

Sprawdziany i kartkówki

- wydłużenie czasu pracy;
- zmniejszenie liczby zadań przy zachowaniu tych samych celów edukacyjnych;
- stosowanie czytelnego układu graficznego arkuszy;
- dodatkowe wyjaśnienie poleceń, jeśli jest taka potrzeba;
- możliwość udzielania odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych, jeśli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

Ocenianie

- uwzględnianie wkładu pracy, zaangażowania oraz indywidualnych możliwości ucznia;
- ocenianie przede wszystkim wiedzy, umiejętności i postępów;
- motywowanie ucznia poprzez wzmacnianie nawet niewielkich sukcesów;
- stosowanie informacji zwrotnej wspierającej rozwój ucznia.